

Mestna občina

Ljubljana

Mestni svet

Svetniški klub samostojnih svetnikov

Krekov trg 10, 1000 Ljubljana

t: 01 306 45 45

sksam@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Mestna občina Ljubljana

Mestni svet

Mestni trg 1

1000 Ljubljana

Številka: 90000-5/2025-11

Datum: 16. 6. 2025

k 2. točki

24. seje

Zadeva: Ali bo prenova ljubljanske tržnice žrtvovala Plečnikovo dediščino na oltarju kapitala

V skladu z 98. členom Poslovnika Mestnega sveta MOL podajam svetniško vprašanje in prosim za ustni odgovor.

Ljubljana je mesto, ki živi s svojo zgodovino in kulturno dediščino, ki jo v veliki meri zaznamuje delo Jožeta Plečnika. Njegova dela so vpisana na Unescov seznam svetovne dediščine. Plečnikova tržnica, Ljubljanska stolnica, semenišče in drugi zgodovinski objekti na območju Vodnikovega trga niso le arhitekturni biseri, temveč tudi simboli identitete mesta in njegovih živahnih prebivalcev, ki se srečujemo v stolnici, na tržnici in ob njej. Žal vse naštetu ogroža prenova tržnice, kot si jo je zamislil g. župan in Mestna občina Ljubljana. Načrtovana prenova osrednje ljubljanske tržnice, ki vključuje gradnjo podzemne garaže pod Vodnikovim trgom, ogroža dediščino Ljubljančank in Ljubljančanov, Slovenk in Slovencev in kljub temu, da je bila prepoznana in zapisana celo v Unescov seznam svetovne dediščine, se zdi, da tega sedanja oblast ne prepoznava kot vrednoto.

Strokovnjaki že dlje časa opozarjajo na geomehanske in hidrogeološke izzive, povezane z gradnjo globoke podzemne garaže. Območje je geološko občutljivo, z visoko gladino podtalnice, ki se spreminja glede na vodostaj Ljubljanice. Spremenjeni tokovi podtalnice, intenzivno črpanje vode med gradnjo in vibracije ob zabijanju pilotov, lahko resno ogrozijo stabilnost temeljev Plečnikovih arkad, semenišča, stolnice, Mahrove hiše in drugih objektov na Ciril-Methodovem trgu. Pretekli projekti, kot so gradnja garaže pod Kongresnim trgom, ki je poškodovala Uršulinsko cerkev, ali gradnja Mesarskega in Fabianijevega mostu, ki sta prav tako povzročila škodo na kulturnih spomenikih, so opomin, da takšni posegi niso brez posledic. Sedaj opisani je še večji, še bolj rušilen in ne spoštuje niti osnovnih civilizacijskih norm. Pod površino Vodnikovega trga so namreč ohranjeni ostanki frančiškanskega samostana s cerkvijo, križnim hodnikom in pokopališčem. Iz frančiškanskih arhivov je razvidno, da gre za 17 grobnic z 280 pokopanimi člani različnih družin. Za vsakega je še vedno veljavna pogodba za pravico do neoskrunjenega večnega počivališča.

Ob vsem je tu še zaveza viziji trajnostne Ljubljane. Mesto si prizadeva za zmanjšanje avtomobilskega prometa v središču. Gradnja garaže v samem središču je korak v nasprotno smer. Namesto da bi tržnica ostala prostor srečevanja in živahnega utripa, obstaja nevarnost, da bo postala zgolj točka za - avtomobile. Prodajalci na tržnici si želijo prenove tlaka, sanitarij in oskrbe z vodo, ne pa obsežne garaže, ki bi lahko porušila ravnovesje zgodovinskega jedra.

Ob tem se postavlja vprašanje, ali so gospodarski interesi – povečanje prihodkov – to je 61 milijonov evrov iz občinskega proračuna, ki ga polnimo vsi davkoplačevalci - postali glavni kriterij.

Zaskrbljenost nad projektom je izrazil – povsem upravičeno - tudi UNESCO.

Glede na navedeno vas sprašujem:

1. Kako bodo prenova tržnice in gradnja garaže izboljšali kakovost bivanja Ljubljančank in Ljubljančanov in hkrati pomagali ohraniti svetovno dediščino? Kako boste z obnovo tržnice povečali prihodke v občinsko blagajno, in ali menite, da ti prihodki upravičujejo tveganje za nepovratno škodo na Unescovi - svetovni dediščini?
2. Ali menite, da je spoštljivo do ljudi in kulturne dediščine, če uničite ali poškodujete njihove sakralne objekte, zbirališča navadnih ljudi in celo njihove grobove?
3. Od kdaj je izvršna oblast v Ljubljani podrejena ekonomskim ciljem, namesto da bi upoštevala interese lokalnih skupnosti, ki si želijo ohraniti zgodovinsko in kulturno integriteto mesta?
4. Kdaj bodo javnosti predstavljeni verodostojni načrti za preprečitev negativnih vplivov gradnje na bližnje objekte, kot to zahteva stroka, in ali bo občina upoštevala morebitne, tudi poznejše pomisleke strokovnjakov, vključno s strokovnjaki iz Unesca?
5. Kakšna je predvidena cena posameznega parkirnega mesta v garažni hiši, če bi upoštevali stroške izgradnje?
6. Če boste morali izbirati med naštetim, kaj boste izbrali: denar ali ljudi in njihovo dediščino?

Lepo pozdravljeni,

dr. Tina Bregant,
mestna svetnica